

та інших документів з боротьби 1929–1955 рр. Збірка документів. 1955. С. 90–103.

5. Про уточнення і доповнення до програмових постанов Третього Надзвичайно великого збору ОУН (червень 1950). *ОУН в світлі постанов Великих Зборів, Конференцій та інших документів з боротьби 1929–1955 рр.* Збірка документів. 1955. С. 103–121.

6. Федун П. М. Кто такие бандеровцы и за что они борются. 1948. URL: <https://www.istpravda.com.ua/articles/2012/01/1/67086/>

Тоцька Софія
Запорізький національний університет

ЄВРОМАЙДАН У М. ЗАПОРІЖЖЯ (ЛИСТОПАД 2013 – СІЧЕНЬ 2014 РР.)

Анотація. У статті охарактеризовано події Євромайдану у м. Запоріжжя (листопад 2013 – початок січня 2014 рр.) Встановлено хронологічну послідовність подій Євромайдану. Дослідження ґрунтуються на основі опитувань запоріжців-учасників Майдану.

Ключові слова: Європейська інтеграція, Майдан, Революція Гідності, мітинги, Євромайдан, Запоріжжя.

Abstract. The article describes the events of Euromaidan in Zaporizhia (November 2013 – January 2014). The chronological sequence of Euromaidan has been established. The data of the research were established on the basis of the interviews with the participants of the Zaporozhia Maidan.

Keywords: European integration, Maidan, Revolution of Dignity, meetings, Euromaidan, Zaporizhia.

На сучасному етапі розвитку історичної науки актуальним є вивчення подій Революції Гідності та Євромайдану у Запоріжжі як складової частини загальнонаціонального явища. Актуалізація дослідження полягає в ретельному та негайному вивченні, допоки пам'ять учасників не зазнала суттєвих змін під тиском подальших подій та переосмислення внаслідок життєвого досвіду.

Політичні еліти Запоріжжя були пов'язані з І. Анісімовим, І. Лягутою та іншими олігархами. Внаслідок цього соціально-економічне становище м. Запоріжжя погіршувалося, малий приватний бізнес йшов у тінь; існувала заборгованість з виплати заробітної плати через грошові махінації; рівень виробництва у промисловості дедалі знижувався; на ринку праці існували «сімейні схеми та махінації» [2].

Вже 24 листопада 2013 р. у Запоріжжі відбувся мітинг біля Запорізької обласної державної адміністрації за участю громадських активістів та політичних партій. Загальна чисельність – близько тисячі осіб. Протестувальники скандували: «Європейський вибір – єдино правильний для України!» [1].

Приєднання студентів запорізьких вишів до лав Євромайдану відбулося 27 листопада 2013 р. Мітинг проходив біля Запорізької обласної державної адміністрації. Були присутні і підприємці. Разом близько двох тисяч учасників. Запорізькі активісти ГО «Європейська молодь України» 29 листопада 2013 р., під час засідання сесії в Запорізькій міській раді, розгорнули прапор ЄС. На запорізькому Євромайдані біля Запорізької обласної державної адміністрації відбулися прямі включення зі Львова та Донецька [4].

Акція учасників громадського руху «Запоріжжя проти беспредела» відбулася 30 листопада 2013 р. біля Запорізької міської ради. Протест було оголошено під назвою «Або ви їх, або ми вас». Надвечір біля будівлі мерії зібралося близько трьохсот осіб [3].

Мітинг-протест проти розгону київського Майдану було проведено 01 грудня 2013 р. Біля Запорізької обласної державної адміністрації зібралося понад 1 500 протестувальників. Сили міліції нараховували близько 100 осіб у формі та в цивільному. Того ж дня відбулася хода до Запорізької міської ради з вимогами відставки голови ЗОДА О. Пеклушенка та міського голови О. Сіна [1].

Акція солідарності з постраждалими під час розгону київського Майдану відбулася і 02 грудня 2013 р. Біля міської ради Запоріжжя прихильники Євроінтеграції запалювали свічки та клали квіти. Люди скандували: «Слава Україні – Героям Слава!», «Україна понад усе!», «Вставай, Запоріжжя, вставай!» [4].

04 грудня 2013 р. заступник голови Запорізької обласної державної адміністрації Ю. Пелих зачитав звернення від О. Пеклушенка до учасників Майдану щодо врегулювання ситуації в Запоріжжі та недопущення кровопролиття. О. Пеклушенко закликав протестуючих розійтися. Мітинг на підтримку євроінтеграції України відбувся і 05 грудня 2013 р. Під час виступу запорізькі активісти збирали речі для передачі на Євромайдан у Київ [2].

06 грудня 2013 р. Запоріжжя сколихнув марш студентів. З метою засудження політики В. Януковича 08 грудня 2013 р. організовано віче біля Запорізької обласної державної адміністрації з вимогами «Януковича під арешт». Під час мітингу очільник Запорізької обласної державної адміністрації В. Піклушенко намагався виступити перед протестуючими, але виступ було зірвано. Мітинг біля Управління МВС у Запорізькій області відбувся 10 грудня 2013 р. Головна мета зібрання – засудження протиправних дій «Беркута» [3].

Студентська акція «Я за справедливість» відбулася 12 грудня 2013 р. біля Запорізької обласної державної адміністрації. Пікетування Запорізької обласної державної адміністрації проходили під гаслом «Ні ялинці на крові!». Студенти зачитали відкритий лист до Генерального прокурора України В. Пшонки з вимогою розслідування фактів незаконного затримання міліцією майданівців та їхнього негайного звільнення [2].

Мітингуючі креативно заохочували населення до виступів. Зокрема 17 грудня 2013 р. стартувала майданівська акція «Бери диван і – на Майдан». Організовувалися теплі обіди та пункти обігріву біля ЗОДА. Наступне зібрання Майдану біля Запорізької обласної державної адміністрації пройшло 22 грудня

2013 р., під час якого оголошено про створення осередку ВО «Майдан» у м. Запоріжжя [1].

Мітинг під девізом «Закон – один для всіх!» відбувся 27 грудня 2013 р. біля Запорізької обласної державної адміністрації. Це протест проти злочинного побиття «Беркутом» протестуючих на Майдані Незалежності у Києві. На мітинг запрошувалися прокурор Запорізької області О. Кирилук і начальник ГУ МВС України в Запорізькій області В. Серб. Активісти користувалися гучномовцями, плакатами та іншими агітаційними матеріалами. Учасники мітингу пов'язали чорні стрічки на дверях ГУ МВС України в Запорізькій області з надписом «Ганьба міліціонерам, які б'ють та вбивають громадян України». Приблизна кількість учасників – 300 осіб [2].

Активісти запорізького Євромайдану 28 грудня 2013 р. вручили міському голові О. Сіну вимоги щодо надання ним публічного річного звіту, передбаченого законодавством. 29 грудня 2013 р. біля Запорізької обласної державної адміністрації пройшов виступ Ю. Луценка, під час якого він переконував запоріжців боротися проти існуючої політичної системи [1].

Акція протесту проти побиття та переслідування активістів Євромайдану в Україні проведена 05 січня 2014 р. біля Запорізької обласної державної адміністрації. З Києва прибула автоколона. Кияни звернулися до запоріжців із закликом приєднатися до акцій бойкотування товарів та торговельних марок, власниками яких є члени Партії регіонів. Через невиконання вимог від 28 грудня 2014 р. мером м. Запоріжжя 08 січня 2014 р. відбулося пікетування помешкання міського голови О. Сіна [4].

Запорізькі активісти відреагували на диктаторські закони від 16 січня 2014 р. Вже 17 та 19 січня 2014 р. учасники висловлювали незгоду та одягали на голови будівельні каски, друшляки, каструлі, а обличчя закривали пов'язками з написом «цензура», бойкотували власність регіоналів [3].

Отже, період з грудня до початку січня 2014 р. характеризується масовими виступами запорізького населення проти проросійської політики влади. Запоріжці протестували проти влади В. Януковича та його поплічників. Висувалися вимоги до діючих тоді місцевих та обласних керівників щодо самоусунення з посад.

Джерела та література

1. Інтерв'ю С. Тоцької з учасником революційних подій у м. Запоріжжя В. Лінніковим, 1972 р. н., м. Запоріжжя. 01.03.2018 р.

2. Інтерв'ю С. Тоцької з учасником революційних подій у м. Запоріжжя Ф. Турченко, 1947 р. н., м. Запоріжжя. 20.03. 2018 р.

3. Інтерв'ю С. Тоцької з учасником революційних подій у м. Запоріжжя Ю. Кірово-Кривенко, 1989 р. н., м. Запоріжжя. 25.02.2018 р.

4. Інтерв'ю С. Тоцької з організатором революційних подій у м. Запоріжжя Я. Ярославським, 1995 р. н., м. Запоріжжя. 25.02.2018 р.

5. Глотов Б. Реформування системи організації державної влади в умовах глибокої політичної кризи. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dums_2014_2_3/ (дата звернення: 06.02.2019).

6. Колодій А. Феномен Майдану в контексті пошуку моделі врядування в Україні. *Агора*. Вип. 13: Революція відбулася: що далі? Київ: Стилос, 2014. С. 22–36.

7. Турченко Г., Турченко Ф. Проект «Новоросія»: 1764–2014. Ювілей на крові. Запоріжжя: ЗНУ, 2015. 158 с.

Михайлюк Віталій, Соболь Світлана

Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля

HISTORIOGRAPHY OF HISTORY OF UKRAINE. THE WAY TO TODAY

Abstract. *The thesis deals with the subject of historiography of Ukraine and defines the periodization of development and change over time and world progress. The path of Ukrainian historiography from its origin to the present is analyzed.*

Keywords: *historiography, periodization, ideological stereotypes, development of historical thought.*

Анотація. *У тезах розгорнута тематика історіографії України та визначена періодизація розвитку та зміни з плином часу та світового прогресу. Проаналізовано шлях Української історіографії від зародження до сьогодення.*

Ключові слова: *історіографія, періодизація, ідеологічні стереотипи, розвиток історичної думки.*

Under the periodization of historical science, the formation and development of historical thought, understand the scientific method, which provides a system of procedures, techniques, methods aimed at highlighting in the historiographical process of the most important epochs, periods, stages by common features and criteria.

The period in historiography is a conditionally separate period of time in the historiographical process, which is characterized by a number of common features, differences and features in comparison with other periods; has its beginning and relative completion [1].

What criteria of periodization are we talking about in Ukrainian historiography?

First, these are the most important frontiers of world and Ukrainian history.

Second, the emergence of fundamentally new phenomena in social, scientific, cultural, ideological and spiritual life, which changed or significantly affected the nature and content of historical knowledge, historical thought (the birth of writing, the formation of ancient Ukrainian statehood, the introduction of Christianity, the development of printing, education, photos, sound recordings, etc.).

Third, it is the emergence of new historical works that have become an important milestone in the formation of historical thought. This is the appearance of the Kyiv